

DE KOSTBARE PEELINIE DEED GEEN DIENST**Een smaad rust op Deurne*****Dagen van spanning, teleurstelling en wanorde***

5 Wij lezen in "De Zuidwillemsvaart": De vijf dagen van het tragische verzet der
Nederlandsche weermacht tegen de sterke Duitsche strijdkrachten waren voor Deurne
dagen van bijzondere spanning, van teleurstelling en ook van eenige wanorde. En het
laatste was hier erger dan het eerste...!

10 Niemand had in Deurne vermoed, dat de groote strijd reeds zoo dicht voor de deur
stond, toen Dinsdag na den middag het bericht kwam, dat de Peellinie weer werd bezet.
Eerst Donderdag 's avonds laat konden meer ingewijden iets bemerken van een
15 voorbereiding van het militair verzet. Iedereen sliep, toen Vrijdag in den vroegen
morgen kort voor vier uur de eerste groote groepen van Duitsche vliegtuigen over
Deurne trokken. Spoedig was het geheele dorp wakker en op straat. In spanning wachtte
men nu op hetgeen gebeuren kon. Zou de Duitsche luchtvloot de Peellinie en Deurne,
dat daarachter ligt, gaan bombardeeren? Dit vroeg men zich vooral in angstige
20 spanning af, toen een eskadrilje zware Duitsche bommenwerpers Deurne naderde uit de
richting Vlierden. Toen deze vliegtuigen boven de Peellinie kwamen, werden ze wel
door de Nederlandsche militairen onder vuur genomen, doch een bombardement bleef uit.
Het bombardement bleef den geheelen morgen uit. Intusschen functioneerde al spoedig
de luchtbeschermingsdienst met zijn verschillende afdeelingen.

25 Den geheelen voormiddag bleef men in spanning de nadering van den vijand afwachten.
In het vroege middaguur kwamen in Deurne de eerste militairen aan, die met den vijand
in contact waren geweest. De wildste geruchten deden nu de ronde. Er passeerden nu in
den namiddag meerdere kleine groepen van de Maaslinie, die verder trokken in de
richting Helmond. De Duitschers waren wel over de Maas getrokken, vernam men nu, doch
nu was er nog de sterke Peellinie. Algemeen verwachtte men in den nacht van Vrijdag
30 op Zaterdag een hevig bombardement der Peellinie. Ook ditmaal bleef het bombardement
uit. Toch werd de bevolking dezen nacht wakker geschrikt door geweldige knallen. Deze
bleken afkomstig te zijn van het doen springen van bruggen en boomen. Nader bleek dat
de Peellinie ontruimd was.

35 Bedreigd door omsingeling was het 27ste regiment om ongeveer 1 uur in dien nacht den
aftocht achter de Zuidwillemsvaart begonnen. Deze aftocht voltrok zich in de volgende
uren onbelemmerd. Om zes uur in den morgen konden de genietroepen, die het laatste
ontploffingswerk hadden verricht, ook aftrekken. Nu lag Deurne dus alleen door de
onbezette Peellinie beschermd, open voor de Duitsche troepen. Algemeen was de
bevolking erg teleurgesteld door dezen spoedigen aftocht. Men kon het haast niet
40 gelooven. dat de Peellinie. die zoo geweldig sterk was en zulke geweldige sommen
gelds had gekost, zonder eenig gevecht verlaten werd! Teleurgesteld trachtte men te
berusten in de komst der Duitsche troepen. Om 12 uur des middags vertrokken echter
nog Deurnesche vrijwilligers in de richting van Eindhoven. Van den anderen kant kon
men echter opgelucht zijn: verzet der Peellinie zou met zich mee hebben gebracht, dat
45 Deurne zeer zwaar zou zijn beschoten.

Om één uur Zaterdagmiddag kwamen de eerste Duitsche voorposten Deurne binnen het
geweer in den aanslag, langs den Zeilbergschen en den Vlierdenschen weg. Spoedig
volgden gemotoriseerde troepen en later ruitelij. Gewaarschuwd via de radio-centrale
50 door den burgemeester, bleven de meeste inwoners tijdens den intocht der Duitsche
troepen binnen hun woningen. De houding der Deurnesche burgers zoowel als die der
Duitsche soldaten was correct: er viel geen enkel schot. De Duitschers trokken echter
onmiddellijk door naar Helmond en van een blijvende bezetting was er nog geen sprake.
Spoedig kwam de bevolking weer op de straat om de Duitsche troepen te zien en hun
zwaai en degelijk materiaal te bewonderen.

55 Zoo kwam de eerste avond onder de Duitsche bezetting. Wat er echter in de gemeente
Deurne gebeurde in dien nacht, die daarop volgde, (in den nacht van Zaterdag op
Zondag dus) en ook nog op den voormiddag van den Zondag, kan men slechts met schaamte
en weezin neerschrijven.

60 Nauwelijks waren de Nederlanders afgetrokken en Deurne door de Duitschers genomen, of
inwoners dezer gemeente maakten gebruik van den gezagloozen toestand om de barakken en
andere militaire verblijven te plunderen. De militairen hadden door hun plotselingen
aftocht niet alleen zeer veel munitie, doch ook allerlei ander materiaal achter moeten
laten. Zoo werden zij, die het vaderland en de gemeenschap met hun leven moesten
65 verdedigen, door de eigen medeburgers geplunderd en bestolen. Niet alleen werden
fietsen, motoren, dekens en riemen gestolen, doch zelfs werden de koffertjes en
valiezen der vertrokken jongens opengebroken en de hemden en Engelsche hemden er

uitgetrokken.

70 En het waren niet alleen de minst vermogenden, die deze afschuwelijke schanddaden
begingen. In Helenaveen en Griendtsveen werden niet alleen de militaire barakken en
verblijven geplunderd, doch ook de door de bewoners verlaten huizen. Kantoorlocalen
werden overhoop gehaald. Papieren en paperassen werden over den vloer gestrooid,
blijkbaar op zoek naar geld. Eerst Zondagmiddag kwam aan deze schandelijke bedrijven
75 een einde. Laat in den namiddag vervoegden zich eenige leden der beweging "Brabantia Nostra" ten
gemeentehuze en drongen er bij het voormalige dagelijksche bestuur der gemeente op
aan, dat onmiddellijk een einde zou worden gemaakt aan de wanorde. Zij stelden voor,
dat de gemeenteraad in een spoedeisende vergadering de macht zou overnemen en
80 Deurne zou besturen totdat de Duitsche bezetting het bestuur geheel in handen zou
hebben. Met klem eischten zij krachtig optreden tegen de plunderingen. Weth. Wijnen
deelde mede, dat de Burgemeester krachtige maatregelen voorbereidde. Inderdaad maakte
Burgemeester Lambooy dien middag via de radiocentrale bekend, dat plunderingen "op de
meest meedoogenlooze wijze" zouden worden gestraft. Het was toen echter te laat. Er
was reeds voor een kapitaal ontvreemd. Des avonds werden nieuwe maatregelen
85 betreffende hen, die geplunderd hadden, bekend gemaakt. Sinds deze schanddaden werden gepleegd welke een donkere bladzijde teekent van
Deurnes geschiedenis, gebeurde er niet veel bijzonders meer. Men schikte zich in zijn
nieuw lot. Tweemaal daags gaf de burgemeester via de radiocentrale mededeelingen.
Daar slechts betrekkelijk weinig menschen bij de centrale zijn aangesloten, wisten
90 velen niet van toeten of blazen. Toch stabiliseerde zich de toestand al spoedig.
Woensdag werd er weer gewerkt. Ten slotte mag niet onvermeld blijven de voortdurende komst van Helmondsche
eierkopers. Honderden en honderden Helmonders trokken naar Deurne, om daar tegen den
prijs van anderhalven cent per stuk eieren te koopen. Gepakt en gezakt zag men ze
95 aftrekken.